



ÚSTAV FARMAKOLÓGIE

Centrum excelentnosti – CEX SEPO

prednosta: prof. MVDr. Ján Mojžiš, DrSc.

ÚF LF UPJŠ, Tr. SNP 1, 040 66 Košice

tel./fax: +421 (055) 234 4385, IČO: 00397768

e-mail: jan.mojzis@upjs.sk, <http://www.upjs.sk/lekarska-fakulta/>

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov práce: **Frekvencia kmitania cílií epitelu dýchacích ciest v experimente z pohľadu farmakológa a jej analýza v klinickej praxi**

A u t o r k a: MUDr. Marta Jošková PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave,
Jeseniova lekárska fakulta v Martine

O p o n e n t : prof. MVDr. Ján Mojžiš, DrSc.

Ústav farmakológie
Lekárska fakulta Univerzity P.J. Šafárika v Košiciach

Vážená pani dekanka,

na základe Vášho prípisu 89/Fr/2020 C VI/1 zo dňa 14.12.2020 v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 246/2019 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor predkladám posudok na habilitačnú prácu MUDr. Marty Joškovej PhD., na tému „**Frekvencia kmitania cílií epitelu dýchacích ciest v experimente z pohľadu farmakológa a jej analýza v klinickej praxi**“.

Práca vychádza z dlhoročného tematického zamerania pracoviska, na ktorom vznikla. Odbornej verejnosti je známe, že na Ústave farmakológie JLF UK v Martine sa farmakologickému ovplyvneniu dýchacieho traktu venuje

systematická pozornosť už desiatky rokov a počas tejto doby boli získané mnohé prioritné výsledky.

Habilitačná práca je koncipovaná čiastočne ako súbor publikovaných prác a čiastočne ako doposiaľ nepublikované výsledky. Samozrejme, úvodom je spracovaný literárny prehľad vychádzajúci z analýzy súčasného stavu relevantnej problematiky. Jednotlivé podkapitoly sú ukončené komentárom k dosiahnutým výsledkom.

Predložená habilitačná práca je vypracovaná na 248 stranách, z toho citované literárne zdroje sú uvedené na 29 stranách. V práci je zakomponovaných 10 prác (z toho 7 v zahraničných impaktovaných časopisoch), v ktorých je menovaná hlavnou autorkou alebo spoluautorkou.

V centre pozornosti predkladanej habilitačnej práce je monitoring a analýza frekvencie pohybu riasiniek. Habilitantka sa hlavne zamerala na vybrané iónové kanály a ich vplyv na reguláciu pohybu riasiniek vo fyziologický resp. patologických podmienkach ako aj na farmakologickú moduláciu frekvencie ich pohybu. V závere práce sa MUDr. Jošková venovala aj vyšetreniu kinematiky cilií riasinkového epitelu dýchacích ciest u donosených novorodencov.

Ako už bolo konštatované, autorka využila možnosť zaradenia publikovaných prác s danou problematikou priamo do habilitačnej práce. Nakoľko práce prešli takto recenzným konaním (minimálne tie publikované v impaktovaných časopisoch) je na mieste len konštatovať ich primeranú odbornú, metodickú a výsledkovú úroveň. Predložená práca predstavuje významný príspevok poskytujúci originálne prístupy, ktoré sú atraktívne nielen z hľadiska základného výskumu, ale takisto z hľadiska viac klinicky orientovaného výskumu.

Ako oponent pozitívne hodnotím aj zaradenie výsledkov, ktoré nepotvrdili pracovnú hypotézu ako to bolo napr. pri ovplyvnení cilií polyfenolovými zlúčeninami.

Z prezentovaných výsledkov je možné za významné považovať zistenia o úlohe draslíkových, kalciových, sodíkovým alebo chloridových kanálov v modulácii funkcie

cílií za fyziologických či patologických podmienok. Tak isto je zaujímavé zistenie, že kombinácia anestetík (midazolam, sufentanil a propofol) negatívne moduluje kmitanie cílií aj keď podanie týchto liečiv v monoterapii výraznejšie neovplyvňovalo tento parameter. Tento poznatok je dôležitý aj z klinického hľadiska, pretože uvedená kombinácia liečiv sa používa u pediatrických pacientov pred bronchoskopickým vyšetrením a mohla by negatívne ovplyvniť výsledky vyšetrení pri podozrení na primárnu ciliárnu diskinezú.

Otázka:

1. Aká je reálna cena experimentálnych výsledkov pre klinickú prax a aké sú Vaše vízie smerom k ďalšiemu výskumu?

Záver:

Práca MUDr. Marty Joškovej PhD., na tému „**Frekvencia kmitania cílií epitelu dýchacích ciest v experimente z pohľadu farmakológa a jej analýza v klinickej praxi**“ je zameraná na oblasť, ktorá je zaujímavá nielen z hľadiska teoretického, ale môže mať prínos aj z hľadiska klinického. Predloženú habilitačnú prácu hodnotím pozitívne, pretože po obsahovej ako aj formálnej stránke spĺňa všetky potrebné náležitosti Odporúčam, aby bol po úspešnej habilitačnej prednáške a obhájení téz habilitačného spisu udelený MUDr. Marte Joškovej PhD., vedecko-pedagogický titul **docent** v odbore Farmakológia.

prof. MVDr. Ján Mojžiš, DrSc.
Ústav farmakológie UPJŠ LF

V Košiciach, 7. februára 2021